

P7_TA(2013)0436

Maldinoša reklāma

Eiropas Parlamenta 2013. gada 22. oktobra rezolūcija par maldinošu reklāmu (2013/2122(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Uzņēmumu aizsardzība no maldinošas tirgvedības prakses un efektīvas izpildes nodrošināšana” (COM(2012)0702),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvu 2006/114/EK par maldinošu un salīdzinošu reklāmu (kodificēta versija)¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvu 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem („Negodīgas komercprakses direktīva”)²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regulu (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā)³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 19. maija Direktīvu 98/27/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību⁴,
- ņemot vērā tā 2011. gada 9. jūnija rezolūciju par maldinošām uzņēmumu uzziņu sabiedrībām⁵,
- ņemot vērā 2009. gada 13. janvāra rezolūciju par Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem, un Direktīvas 2006/114/EK par maldinošu un salīdzinošu reklāmu transponēšanu, īstenošanu un piemērošanu⁶,
- ņemot vērā 2008. gada 16. decembra rezolūciju par uzziņu sabiedrību maldinošo darbību⁷,
- ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas pasūtīto pētījumu „„Uzņēmumu uzziņu sabiedrību” maldinoša darbība kontekstā ar pašreizējiem un turpmākiem iekšējā tirgus tiesību aktiem, kuru mērķis ir patērētāju un MVU aizsardzība”⁸,

¹ OV L 376, 27.12.2006., 21. lpp.

² OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.

³ OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

⁴ OV L 166, 11.6.1998., 51. lpp.

⁵ OV C 380 E, 11.12.2012., 128. lpp.

⁶ OV C 46 E, 24.2.2010., 26. lpp.

⁷ OV C 45 E, 23.2.2010., 17. lpp.

⁸ IP/A/IMCO/ST/2008-06.

- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2013. gada 19. aprīļa projektu atzinumam par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Uzņēmumu aizsardzība no maldinošas tirgvedības prakses un efektīvas izpildes nodrošināšana — pārskats par Direktīvu 2006/114/EK par maldinošu un salīdzinošu reklāmu” (COM(2012)0702)¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas ziņojumu un Juridiskās komitejas atzinumu (A7-0311/2013),
- A. tā kā maldinoša tirgvedības prakse var izpausties dažādos veidos, no kuriem vispazīstamākie ir uzziņu sabiedrību, maksājumu veidlapu, interneta domēnu nosaukumu un prečzīmju aizsardzības krāpniecība un maldinošas „biznesa iespēju”, „darbs no mājām” un „ātri kļūt bagātam” shēmas;
 - B. tā kā Direktīvas 2006/114/EK darbības joma pašlaik ir saistīta ar maldinošu un salīdzinošu reklāmu un tās ietekmi uz godīgu konkurenci iekšējā tirgū;
 - C. tā kā uzņēmumi, it īpaši MVU un mikrouzņēmumi, skaidri pieprasa labāku aizsardzību pret maldinošu praksi un efektīvus pasākumus pret tādu maldinošu praksi uzņēmumu savstarpējās attiecībās, kas tomēr nav ietverta Direktīvas 2005/29/EK darbības jomā;
 - D. tā kā nav zināms, cik lieli finansiāli zaudējumi ES ir radīti maldinošas tirgvedības prakses rezultātā, bet, ņemot vērā dažu valstu statistiku, zaudējumi varētu būt vairāki miljardi eiro gadā;
 - E. tā kā maldinoša tirgvedības prakse rada tirgus darbības nepilnības un konkurences traucējumus, samazinot uzņēmumu spēju izdarīt uz informāciju balstītas un tādējādi arī efektīvas izvēles;
 - F. tā kā no maldinošas tirgvedības prakses visbiežāk cieš MVU un jo īpaši mazie uzņēmumi un mikrouzņēmumi, lai arī šādi uzņēmumi ir būtiski Eiropas izaugsmes veicinātāji; tā kā šīs darbības ir vērstas arī pret skolām, baznīcām, slimnīcām, NVO, pašvaldībām un citām valsts iestādēm;
 - G. tā kā Parlaments ir atkārtoti paudis bažas par maldinošas tirgvedības prakses problēmu, kam bieži ir pārrobežu raksturs, un aicinājis Komisiju un dalībvalstis veicināt padziļinātu izpratni, stiprināt sadarbību, tiesībaizsardzību un likumdošanu;
 - H. tā kā maldinošai tirgvedības praksei ir negatīva ietekme uz patērētājiem, kuriem tās dēļ ir jāmaksā vairāk par precēm un pakalpojumiem;
 - I. tā kā par šādu praksi bieži netiek ziņots, jo parasti tiem, kuri ir cietuši no maldinošas tirgvedības prakses, ir kauns, un viņi par to neziņo tiesībaizsardzības iestādēm vai izpilda maksājumu prasības; tā kā šajā saistībā ir ļoti svarīgi, lai atbildīgās iestādes sekmētu ziņojumu iesniegšanu un uzskatītu šādus gadījumus par pietiekami prioritāriem;
 - J. tā kā Direktīvu 2005/29/EK un Direktīvu 2006/114/EK dalībvalstis ir īstenojušas atšķirīgi,

¹ INT/675 - CES1233-2013_00_00_TRA_PA.

tādējādi šajās jomās radot būtiskas atšķirības starp valstu tiesību aktiem; tā kā šādas atšķirības veicina tirgus sadrumstalotību un rada neskaidrības par to Eiropas tiesību aktu tiesisko īstenošanu, kuri attiecas uz uzņēmumiem, īpaši pārrobežu kontekstā;

- K. tā kā negodīgi tirgotāji izmanto ļoti atšķirīgos uzņēmumu aizsardzības līmeņus dažādās dalībvalstīs un tikai Austrijas un Beļģijas tiesību aktos ir noteikts speciāls uzziņu sabiedrību maldinošas darbības aizliegums, bet Nīderlandē pašlaik tiek gatavoti līdzīgi tiesību akti;
- L. tā kā ir svarīgi piemērot saskaņotu pieeju, lai rastu līdzsvaru starp preventīvu darbību un sodīšanu; tā kā, kamēr nav spēkā skaidras tiesību normas šajā jomā, tiesībaizsardzības iestādes arī turpmāk rīkosies tikpat neizlēmīgi;
- M. tā kā pašlaik ir ļoti grūti izsekot un sodīt negodīgus tirgotājus, jo tie bieži vien sūta rēķinus no vienas valsts uz citu, bet to bankas konts ir reģistrēts vēl citā valstī, un tāpēc ir grūti izsekot arī naudas pārvedumiem;
- N. tā kā MVU un jo īpaši mikrouzņēmumi ir nelieli un to resursi ir ierobežoti, tiem bieži vien ir neiespējami individuāli risināt tiesiskās problēmas saistībā ar negodīgiem tirgotājiem, kas ir nodibināti atšķirīgā jurisdikcijā,
 - 1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, bet uzsver, ka ir nepieciešami papildu pasākumi, jo īpaši attiecībā uz piemērošanu;
 - 2. pauž dziļas bažas par nepatiesas, maldinošas un negodīgas tirgvedības prakses negatīvo ietekmi uz ekonomikas izaugsmi, jo īpaši attiecībā uz MVU, un uz godīgu konkurenci iekšējā tirgū, jo īpaši dalībvalstīs, kas ir mazāk attīstītas un kuras vissmagāk skārusi finanšu krīze;
 - 3. lūdz Komisiju precizēt Direktīvas 2006/114/EK darbības jomu, lai varētu nodrošināt uzņēmumu labāku aizsardzību pret maldinošu tirgvedības praksi;

Novēšana un informēšana

- 4. uzsver, ka ir jāuzlabo informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm; aicina visas dalībvalstis izveidot vai noteikt valsts koordinācijas punktu, kur uzņēmumi vai citas personas, kas cietušas no maldinošas tirgvedības prakses, varētu paziņot par pārkāpumiem un saņemt informāciju par tiesas un ārpus tiesas tiesībaizsardzības līdzekļiem, kā arī palīdzību un konsultācijas par dažādu krāpšanas veidu novēršanu un apkarošanu; uzskata, ka katrā koordinācijas punktā būtu jāuztur datubāze, kurā būtu reģistrēti visi maldinošas tirgvedības prakses veidi un sniegti viegli saprotami piemēri; aicina Komisiju nodrošināt valstu datubāzēs reģistrētās informācijas ērtas apmaiņas koordinēšanu, cita starpā, sekmējot tādas ātrās brīdināšanas sistēmas izveidi, kas palīdz identificēt jaunas darbības, vienlaikus ņemot vērā budžeta ierobežojumus;
- 5. uzskata, ka valsts koordinācijas punktiem būtu jābūt aktīviem informācijas apmaiņā starp valsts iestādēm, iedzīvotājiem un uzņēmumiem un jāsadarbojas, lai brīdinātu par jauniem maldinošas prakses gadījumiem un lai palīdzētu MVU risināt pārrobežu konfliktus, sniedzot cietušajiem uzņēmumiem informāciju par visatbilstošākajiem tiesas un ārpus tiesas tiesībaizsardzības līdzekļiem; uzsver, ka šiem valsts koordinācijas punktiem jābūt atbildīgiem par savu vispārīgo secinājumu regulāru paziņošanu attiecīgās dalībvalsts sabiedrībai;

6. aicina valsti un starptautiskās uzņēmējdarbības apvienības, jo īpaši MVU apvienības, cieši sadarboties ar valsts koordinācijas punktiem; šajā saistībā arī atzinīgi vērtē publiskā un privātā sektora sadarbību;
7. atbalsta Komisijas nodomu izpētīt iespēju, ņemot vērā pārbaudītus kritērijus, izveidot ES maldinošas tirgvedības prakses „melno sarakstu” un, ja nepieciešams, sarakstu ar uzņēmumiem, kas ir atkārtoti notiesāti par šādu praksi; iesaka, ka šādam „melnajam sarakstam” jābūt saskaņotam ar to, kas jau izveidots saskaņā ar Negodīgas komercprakses direktīvu, ka tam jābūt izsmēļošam un ka tajā jāietver skaidras definīcijas par negodīgas tirgvedības praksēm;
8. aicina Eiropolu aktīvāk iesaistīties šādu krāpšanas veidu apkarošanā, apkopojot informāciju par pārrobežu maldinošas tirgvedības prakses veidiem un analizējot struktūras, uz kurām balstās šīs noziedzīgās sabiedrības, kā arī izveidot mehānismus, lai valsts tiesībsargāšanas iestādes varētu ātri apmainīties ar jaunāko informāciju par šīs prakses veidiem un struktūrām;
9. uzsver, ka valsts tiesībsargāšanas iestādēm ir ciešāk jāsadarbojas ar pakalpojumu sniedzējiem, kuru pakalpojumus izmanto maldinošas tirgvedības prakses veicēji, piemēram, bankām, tālrunu sakaru uzņēmumiem, pasta pakalpojumu sniedzējiem un parādu piedziņas aģentūrām, jo īpaši uzlabojot informācijas apmaiņu, lai palīdzētu nepieļaut negodīgu uzņēmumu darbību;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis kopīgi atbalstīt iniciatīvas par visu uzņēmumu izglītošanu un informēšanu un labas prakses apmaiņas veicināšanu starp uzņēmumiem, tādējādi nodrošinot, ka uzņēmumi ir informēti par iespējamiem apdraudējumiem;

Izpilde un lietas ierosināšana

11. uzsver to, ka dažādi aizsardzības mehānismu un sabiedriskās izpildes līmeņi dalībvalstu starpā ir šķērslis pārrobežu reklāmas kampaņu rīkošanai un ka tas rada lielas juridiskas un operatīvas neskaidrības uzņēmumiem;
12. ar bažām konstatē, ka izmeklēšanas iestādes daudzās dalībvalstīs ļoti nelabprāt izskata lietas, kas saistītas ar maldinošu tirgvedības praksi, jo spēkā esošie tiesību akti ir neskaidri un tām nav pārliecības, ka varēs savākt pietiekamus pierādījumus; uzsver, ka valdībai finanšu un ekonomisko noziegumu novēršanā ir jārīkojas proaktīvi;
13. uzsver, ka ir jāuzlabo izmeklēšana un lietas ierosināšanas procedūra maldinošas tirgvedības prakses jomā; tāpēc aicina Komisiju sagatavot pamatnostādnes valsts tiesībsargāšanas iestādēm par valsts tiesībsargāšanas iestāžu labāko praksi attiecībā uz prioritātēm izmeklēšanas un lietas ierosināšanas jomā; aicina dalībvalstis uzlabot attiecīgo izmeklēšanas un tiesu iestāžu darbības spējas un kompetences līmeni;
14. uzsver, ka ir jāievieš efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas, un atgādina, ka sodam var būt preventīva ietekme;
15. aicina Komisiju izveidot savstarpējas sadarbības tīklu starp valsts tiesībsargāšanas iestādēm, lai uzlabotu direktīvas īstenošanu pārrobežu gadījumos;
16. aicina Komisiju izvērtēt Parlamenta ieteikumu daļēji paplašināt Negodīgas komercprakses

direktīvas darbības jomu, attiecinot I pielikumu („melnais saraksts”) uz uzņēmumu savstarpējiem („B2B”) līgumiem, vienlaikus apsverot Direktīvas 2006/114/EK iespējamu pārskatīšanu, lai novērtētu, vai tādējādi varētu īstenot saskaņotāku pieeju, paredzot paplašināt negodīgas komercprakses un „melnā saraksta” jēdzienu, to attiecinot arī uz „B2B” attiecībām;

17. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu nākt klajā ar skaidrāku maldinošas tirgošanas prakses definīciju; saistībā ar to aicina Komisiju ieviest papildu definīcijas ekoloģisku apgalvojumu izmantošanas praksei;
18. aicina Komisiju prioritārā kārtā izpētīt, kā notiesājoši spriedumi lietās par nopietnu un atkārtotu maldinošas tirgvedības praksi varētu attiecīgajiem uzņēmumiem liegt tiesības piedalīties ES iepirkumu procedūrās un/vai saņemt ES finansējumu;
19. aicina dalībvalstis nodrošināt nodokļu iestāžu ciešu sadarbību ar valsts koordinācijas punktiem, aktīvi pārbaudot uzņēmumus, par kuriem ir saņemtas sūdzības maldinošas tirgvedības prakses jomā;
20. uzsver, ka organizācijām, kas ir atbildīgas par uzņēmumu reģistrāciju, piemēram, tirdzniecības kamerām, ir jāuzņemas proaktīvāka loma, lai atklātu aizdomīgu rīcību un novērstu krāpšanu;
21. jo īpaši vērš uzmanību uz to negodīgo aģentūru lomu, kuras darbojas parādu piedziņas jomā un kuras izdara spiedienu uz uzņēmumiem, lai tie samaksātu rēķinus, lai gan tās zina vai varētu zināt, ka tie ir viltoti; aicina Komisiju un dalībvalstis ierosināt priekšlikumus, kā labāk kontrolēt šādas aģentūras pirms un pēc to oficiālas reģistrēšanas, un arī apsvērt iespēju ieviest obligātu prasību parādu piedziņas aģentūrām ziņot par maldinošu praksi;
22. ar bažām konstatē, ka strīdu izšķiršanas process ir neefektīvs, ilgs un dārgs un ka tas negarantē atbilstošu un savlaicīgu kaitējuma atlīdzību; uzsver nepieciešamību uzlabot šo situāciju, lai cietušie varētu saņemt taisnīgu kompensāciju; aicina dalībvalstis attiecīgos gadījumos pieņemt atbilstošus valsts tiesību aktus, lai tie, kas cietuši no maldinošas tirgvedības prakses, tiktu kolektīvi pārstāvēti lietā pret negodīgo sabiedrību saskaņā ar nesen publicēto Komisijas Ieteikumu C(2013)3539 un Komisijas paziņojumu COM(2013)0401; uzsver, ka, lai izvairītos no ļaunprātīgas tiesāšanās, cietušos ir jāpārstāv kvalificētai struktūrai, kā noteikts Komisijas dokumentos;

Starptautiskā sadarbība ārpus ES

23. uzsver, ka maldinoša tirgvedības prakse ir starptautiska problēma, kas ir raksturīga ne tikai atsevišķām dalībvalstīm vai ES; tāpēc aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot starptautisku sadarbību ar trešām valstīm un ar kompetentām starptautiskajām organizācijām;
24. aicina Komisiju aktīvāk iesaistīties starptautiskajā masveida tirgvedības darba grupā, kurā darbojas tiesībsardzības iestādes, regulējošās iestādes un patērētāju tiesību aizsardzības iestādes no ASV, Austrālijas, Beļģijas, Kanādas, Nīderlandes, Nigērijas un Apvienotās Karalistes, kā arī Eiropols;

o

o o

25. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.